

Lahden kaupunki
Kulttuurihyvinvointisuunnitelma 2024
Liite 2

Tähän liitteeseen Lahden kulttuurihyvinvointisuunnitelman liitteeseen on koottu Lahden kaupungin hyvinvointisuunnitelmasta 2022-2025, Lahden lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmasta 2022-2025 sekä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimenpidesuunnitelmasta v. 2023-2025 keskeiset kulttuurihyvinvointiin liittyvät kirjaukset.

LAHTI 2030 – TEHTY KESTÄVÄKSI

Suomen johtavan ympäristökaupungin edelläkävijäys
tuo asukkaille hyvinvointia ja yrityksille menestystä

Lahden kaupungin hyvinvointisuunnitelma 2022–2025

LAHTI

2. Hyvinvointi- suunnitelman painopistealueet linjaavat yhteistä tekemistä

- Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen on kaupungin eri palvelualueiden yhteistyössä toteuttamaa yksilöön, perheeseen, yhteisöihin ja elinympäristöihin kohdistuvaa toimintaa.

- Tärkeitä yhteistyökumppaneita hyte-työssä ovat kolmannen sektorin toimijat ja osallistuvat kaupunkilaiset.

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämällä vaikutetaan siihen, että kaupunkilaisten koettu hyvinvointi, elämänlaatu ja terveys paranevat, elinympäristö koetaan turvallisena ja liikkuvaa elämää tukevana. Samanaikaisesti tunnistetaan kaupunkilaisten hyvinvoinnin ja kaupungin elinvoiman yhteys. Elinvoimainen ja työllistävä Lahden kaupunkiseutu mahdollistaa lahtelaisten hyvinvoinnin - hyvinvoivat lahtelaiset tekevät päivittäin henkilökohtaisia valintoja hyvinvointinsa ja terveytensä vahvistamiseksi.

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmästä muodostetuissa teemaryhmissä on valmisteltu hyvinvointisuunnitelman painopistealueet. Painopistealueiden tavoitteita, toimenpiteitä ja mittareita on tarkennettu eri palvelualueiden asiantuntija-haastatteluin.

- Painopistealueet hyvinvointisuunnitelmassa 2022-2025:

Elinvoimainen ja työllistävä Lahden kaupunkiseutu

Hyvinvoiva ja osallistuva lahtelainen

Lahtelaisten turvallinen arki ja arjen hallinta

Tavoitteet	Toimenpiteet	Arviointimittarit
<ul style="list-style-type: none"> Kulttuurihyvinvointi; kulttuurin saavutettavuus ja tyytyväisyys kulttuuripalveluihin kasvaa vuoden 2019 tasosta - kulttuurikäynnit (museot, orkesteri, teatteri, kulttuuri-palvelut) lisääntyvät eri käyttäjäryhmissä 	<ul style="list-style-type: none"> Käynnistetään kulttuurihyvinvointisuunnitelmatyö Sisältöjä monipuolistamalla ja viemällä kulttuuripalveluja suoraan asiakkaiden luokse tai tuomalla asiakkaita kulttuuripalveluiden äärelle saadaan uusia käyttäjäryhmiä (jalkautuminen palvelutaloihin, sairaaloihin, tuetun asumisen yksiköihin, päiväkoteihin). Pienryhmätoiminnan ilmaiskonsertit erilaisissa hoivapalveluissa ja julkisissa kohteissa. Esteettömyydestä huolehtiminen/tilat. Kotisivut saavutettavuusdirektiivin mukaiset. Huolehditaan palvelutietovarannon tietojen ajantasaisuudesta. Mahdollistetaan lippujen hankkiminen monikanavaisesti. Lippujen hinnoissa huomioidaan eläkeläiset, opiskelijat ja työttömät. Hyvinvointiliput käytössä (teatteri). Yleisölle avoimet mediainfot/yleisötilaisuudet. Teatterissa mahdollistetaan omalla tuotannolla, yhteistuotannoilla, vierailuilla ja tilavuokrauksella monipuolinen esittävän taiteen tarjonta. Orkesteri mahdollistaa monipuolisen konserttitarjonnan. Verkkokonserttilähetysten tuottaminen. Seurataan ja päivitetään aktiivisesti kotisivuja ja some-kanavia. Seurataan ja reagoidaan asiakaspalautteisiin aktiivisesti. 	<ul style="list-style-type: none"> Kulttuurihyvinvointisuunnitelman valmistuminen Museo- ja orkesterikäynnit maksuluokittain Teatterikäynnit Pienryhmätoiminnan ilmaiskonserttien määrä (orkesteri) Esiintymisvierailujen ja yleisön määrä eri kohteissa (kulttuuripalvelut) Ensi-iltojen määrä (teatteri) Yleisötyön tilaisuuksien lukumäärä (orkesteri) Esitysten lukumäärä (teatteri, orkesteri) Kokonaiskatsoja/-kuulijamäärä (teatteri, orkesteri) Kotisivujen kävijämäärät (teatteri, orkesteri) Annettujen palautteiden määrä (teatteri, orkesteri) Suomen teatterit ry:n asiakastytyväisyyskysely Suomen sinfoniaorkesterit ry:n asiakaskysely Orkesterin verkkokonserttilähetysten sekä SL Classiclive -konserttisovelluksen käyttömäärät Tyytyväisyys teatterin, tanssin ja muun esittävän taiteen hoitoon, % Tyytyväisyys konserttien ja musiikkiesitysten hoitoon, %

Hyvinvoiva ja osallistuva lahtelainen
Osallistuminen ja vaikuttaminen

Tavoitteet	Toimenpiteet	Arviointimittarit
<ul style="list-style-type: none">• Lahtelaisilla nuorilla on mahdollisuus omaehtoisen kulttuurin kokeiluihin• Wellamo-opiston kursseille osallistuvien määrä kasvaa vuoden 2019 tasosta• Kuntalaiset käyttävät kirjastojen tiloja monipuoliseen toimintaan enemmän kuin vuonna 2019	<ul style="list-style-type: none">• Nuorten omaehtoisen kulttuurin tukeminen Mahdollistamo -toiminnan kautta.• Wellamo-opiston monipuolinen kurssitarjonta. Kurssitarjonnan uudistaminen kysynnän mukaisesti.• Kirjastossa luodaan yhteistyöverkosto 3. sektorin kanssa ja mahdollistetaan kansalaistoiminta luomalla toimintakäytännöt ja markkinoimalla tilojenkäyttömahdollisuuksia kuntalaisille.• Kirjasto tarjoaa osallistumismahdollisuuksia järjestämällä erilaisia asiakastapahtumia.	<ul style="list-style-type: none">• Toteutuneet unelmat Mahdollistamo-toiminnassa• Wellamo-opiston vuosittainen tuntimäärä ja osallistujamäärät• Tyytyväisyys kansalaisopisto palveluihin, %• Yhteistyötapahtumien ja kuntalaisten järjestämien tapahtumien määrä• Kirjaston järjestämien asiakastapahtumien määrä• Tyytyväisyys kirjastopalveluiden hoitoon, %

Tavoitteet	Toimenpiteet	Arviointimittarit
Lahtelaiset tutustuvat osallistavien menetelmin kulttuurilaitosten tuotantoihin ja mahdollisuuksien mukaan sisältöjen suunnitteluun ja kehittämiseen	<ul style="list-style-type: none">• Kulttuurikasvatusohjelma (kirjasto, orkesteri, museot, teatteri) perusopetuksessa.• Perusopetuksen/lukiokoulutuksen ja kulttuurilaitosten kulttuuriohjelman toteuttaminen ikäluokittain (linkki phlastenkulttuuri.fi)• Varhaiskasvatuksen liikunta- ja kulttuuriohjelman valmistelu ja toteuttaminen.• Avoimet kenraaliharjoitukset koululaisille, musiikin opiskelijoille ja työttömille.• Lahtelaiset osallistetaan historiallisen museon perusnäyttelyn suunnitteluun ja kehittämiseen.• Teatterikaveritoiminta.	<ul style="list-style-type: none">• Kulttuurikasvatusohjelman toteutuminen perusopetuksessa• Perusopetuksen/lukiokoulutuksen kulttuuriohjelman ja varhaiskasvatuksen liikunta- ja kulttuuriohjelman toteutuminen, lasten osallistuminen• Avoimien kenraaliharjoitusten määrä• Osallistujien kokemus vaikuttamismahdollisuuksista/historiallinen museo• Teatterikaveritoimintaan liittyvien tapaamisten määrä

Hyvinvoiva ja osallistuva lahtelainen

Mielenterveys

Tavoitteet	Toimenpiteet	Arviointimittarit
<ul style="list-style-type: none">Yksinäisyyden kokemus eri ikäryhmissä vähenee vuoden 2019 tasosta	<ul style="list-style-type: none">Kohtaamisten ja osallistumisen mahdollistaminen (Wellamo-opisto ja kirjasto). Lähikirjasto toimii matalan kynnyksen kohtaamispaikkana kaiken ikäisille.	<ul style="list-style-type: none">Wellamo-opiston osallistujamäärätKirjaston asiakasmäärät (tiloissa kävijät) ja tapahtumien määrä/osallistujat

Kestävästi hyvinvoiva

A young child wearing a yellow t-shirt, grey shorts, and a blue and white patterned cap is climbing a vibrant playground structure. The structure features bright green horizontal beams and pink vertical bars. The child is positioned in the center-right of the frame, reaching up to grip a bar. In the background, a multi-story yellow apartment building with many windows is visible under a clear blue sky with some light clouds. To the right, a yellow and purple inflatable structure is partially visible. The overall scene is bright and sunny, suggesting a pleasant day in a park.

Lahden lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2022– 2025

Lahden lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan liittyvät suunnitelmat ja strategiat

*"Kestävästi elinvoimainen,
kestävästi hyvinvoiva ja
kestävästi uudistuva"*

Lahden kaupungin
strategia
2022–2025

Lahden
hyvinvointi-
suunnitelma
2022–2025

Alueellinen
lasten ja nuorten
hyvinvointi-
suunnitelma
2022–2025

Kansallinen
lapsistrategia
(2021)

Lahden lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2022–2025

**Osallisuus ja
yhteisöllisyys**

**Mielen
hyvinvointi**

**Terveelliset
elintavat**

**Arjen
turvallisuus**

Tavoite: Lasten ja nuorten mahdollisuudet tutustua kulttuuriin lisääntyvät

Toimenpide:	A	B	C
	Toteutamme perusopetuksen kulttuurikasvatusohjelmaa sekä perusopetuksen/lukiokoulutuksen ja kulttuurilaitosten kulttuuriohjelmaa ikäluokittain. Kulttuuriohjelma phlastenkulttuuri.fi	Toteutamme varhaiskasvatuksen liikunta- ja kulttuuriohjelmaa.	Tuemme nuorten omaehtoista kulttuuria Mahdollistamo-toiminnan avulla.
Vastuu:	Perusopetuksen ja lukioiden yksiköt	Varhaiskasvatuksen yksiköt	Nuorisopalvelut

Mittarit: Perusopetuksen/lukiokoulutuksen kulttuuriohjelman ja varhaiskasvatuksen liikunta- ja kulttuuriohjelman toteutuminen, lasten osallistuminen - Toteutuneet unelmat Mahdollistamo-toiminnassa

IKÄÄNTYNEEN VÄESTÖN HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMISEN TOIMENPIDE- SUUNNITELMA V. 2023–2025

- ”Huolehdimme siitä, että Lahti on hyvän
ikäntymisen kaupunki”

14.12.2022

Lahden kaupunki, hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta

16.1.2023

Lahden kaupunki, kaupunginhallitus

30.1.2023

Lahden kaupunki, kaupunginvaltuusto

Kirjasto- ja tietopalvelut

Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuu- ja yhteistyötahot
<p>Kestävästi uudistuva: Lahtelaisten turvallinen arki ja arjen hallinta</p> <p><i>Yksinäisyyttä ehkäisevä, turvallinen elinympäristö ja asuminen</i></p>	<p>Kirjasto maksuttomana julkisena tilana.</p> <p>Maksuttomat tapahtumat.</p>	<p>Asiakaskäynnit.</p> <p>Tapahtumien ja osallistujien määrä.</p>	Kirjasto- ja tietopalvelut.
<p>Kestävästi hyvinvoiva: Hyvinvoiva ja osallistuva lahtelainen</p> <p><i>Saavutettavat, hyvinvoinnin edistämiseen ja oman elämän hallintaan kannustavat palvelut</i></p>	<p>Digitaitojen ja medialukutaidon opastaminen ikääntyneille.</p> <p>Hyvinvointia edistävä yhteistyö muiden toimijoiden kanssa.</p> <p>Kausikorttilainaus madaltaa kynnystä käyttää kaupungin muita palveluja.</p> <p>Kotikirjastopalvelut asiakkaille, jotka ovat estyneitä käymään kirjastossa.</p>	<p>Koulutusten ja osallistujien määrät.</p> <p>Tilaisuuksien määrät.</p> <p>Lainojen määrät.</p> <p>Kotikirjastopalvelu-asiakkaiden määrät.</p>	Kirjasto- ja tietopalvelut.
<p>Kestävästi hyvinvoiva: Hyvinvoiva ja osallistuva lahtelainen</p> <p><i>Ikääntyneet osallistujina, toimijoina ja voimavarana</i></p>	<p>Erätaukokeskustelut.</p> <p>Kirjaston tilojen tarjoaminen ulkopuolisten järjestämään, esimerkiksi ikääntyneille suunnattuun toimintaan.</p>	<p>Keskustelujen määrät.</p> <p>Tapahtumien määrät.</p>	Kirjasto- ja tietopalvelut.

Kulttuuripalvelut

Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuu- ja yhteistyötahot
<p>Kestävästi uudistuva: Lahtelaisten turvallinen arki ja arjen hallinta</p> <p><i>Yksinäisyyttä ehkäisevä, turvallinen elinympäristö ja asuminen</i></p>	Ikääntyneiden palveluasumiseen suunnatut kulttuurivierailut.	<p>Vierailujen määrä.</p> <p>Osallistujamäärät.</p>	Kulttuuripalvelut ja -yhdistykset.

Ikääntyneen väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimenpidesuunnitelma 2023-2025
14.12.2022

<p>Kestävästi hyvinvoiva: Hyvinvoiva ja osallistuva lahtelainen</p> <p><i>Saavutettavat, hyvinvoinnin edistämiseen ja oman elämän hallintaan kannustavat palvelut</i></p>	<p>Laaditaan Lahden kaupungin kulttuurihyvinvointisuunnitelma, joka sisältää toimenpide-ehdotukset kulttuurihyvinvoinnin edistämiseksi ja kulttuuripalveluiden saavutettavuuden parantamiseksi. Toimenpiteitä voivat olla esim.:</p> <ul style="list-style-type: none"> -kulttuuriin osallistumisen taloudellisen tuen malli vaikeassa elämäntilanteessa oleville -kulttuurilähetteen malli -kulttuurin palveluohjauksen malli -jokin muu kulttuurihyvinvoinnin toimintamalli 	<p>Kulttuurihyvinvointisuunnitelmatyön yhteydessä valmistuvat mittarit matolan kynnyksen kulttuurin käytön seurantaan / kulttuurihyvinvoinnin toteutumisen seurantaan.</p>	<p>Kulttuuripalvelut.</p>
<p>Kestävästi hyvinvoiva: Hyvinvoiva ja osallistuva lahtelainen</p> <p><i>Ikääntyneet osallistujina, toimijoina ja voimavarana</i></p>	<p>Avustuksien jakaminen kulttuuri-toimijoille. Ikääntyneet toimijoina ja ikääntyneille suunnattua toimintaa.</p> <p>Lehtiojan palvelukeskuksen toiminta.</p> <p>Mukkulan Toimarin toiminta: esim. kuvataidenäyttelyt ja tapahtumat.</p>	<p>Myönnettyjen avustuksien määrä.</p> <p>Osallistujamäärät, tapahtumien määrät.</p>	<p>Kulttuuripalvelut ja -yhdistykset.</p> <p>Yhdistykset; kaupunki mahdollistaa / rahoittaa.</p>

Museo

Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuu- ja yhteistyötahot
<p>Kestävästi uudistuva: Lahtelaisten turvallinen arki ja arjen hallinta</p> <p><i>Yksinäisyyttä ehkäisevä, turvallinen elinympäristö ja asuminen</i></p>	<p>Ikäihmisten retkien ja seniori-iltojen järjestäminen.</p> <p>Museokäynnit yhteisöllisinä tapahtumina.</p>	<p>Järjestettyjen iltojen määrät.</p> <p>Osallistujakyselyt.</p> <p>Eläkeläislippujen määrä.</p>	<p>Museo.</p> <p>Museo.</p>
<p>Kestävästi hyvinvoiva: Hyvinvoiva ja osallistuva lahtelainen</p> <p><i>Saavutettavat, hyvinvoinnin edistämiseen ja oman elämän hallintaan kannustavat palvelut</i></p>	<p>Kaikille saavutettavat kohteet ja tilat: esim. hissit ja liuskat. Pyörätuoleja ja istuimia käytettävissä.</p> <p>Museossa käynti lisää tutkitusti hyvinvointia ja elinvuosia. Heikoimmassa asemassa olevat hyötyvät museossa käynnistä eniten.</p>	<p>Palautteiden seuranta.</p> <p>Tyytyväisyyskyselyt ja Museoliiton organisoimat kyselyt.</p>	<p>Museo. Yhteistyössä tilakeskus.</p> <p>Museo.</p>
<p>Kestävästi hyvinvoiva: Hyvinvoiva ja osallistuva lahtelainen</p> <p><i>Ikääntyneet osallistujina, toimijoina ja voimavarana</i></p>	<p>Ikääntyneiden vapaaehtoisten hyödyntäminen museon toiminnassa, esim. keskusteluoppaat.</p>	<p>Tapahtumien ja vapaaehtoisten määrä.</p>	<p>Museo. Yhteistyössä yhdistykset.</p>

Kaupunginteatteri

Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuu- ja yhteistyötahot
<p>Kestävästi uudistuva: Lahtelaisten turvallinen arki ja arjen hallinta</p> <p><i>Yksinäisyyttä ehkäisevä, turvallinen elinympäristö ja asuminen</i></p>	<p>Esteettömien tilojen ja saavutettavuuden ylläpitäminen. Direktiivin mukaiset kotisivut.</p> <p>Liikuntarajoitteisen henkilön avustajan / tulkin lipun maksuttomuus.</p>	<p>Toteutuu kyllä / ei</p> <p>Avustajan / tulkin lipujen määrä.</p>	<p>Teatterinjohtaja / teatterin johtoryhmä.</p>
<p>Kestävästi hyvinvoiva: Hyvinvoiva ja osallistuva lahtelainen</p> <p><i>Saavutettavat, hyvinvoinnin edistämiseen ja oman elämän hallintaan kannustavat palvelut</i></p>	<p>Teatterin monipuolinen ja korkeatasoinen ohjelmisto, jota täydennetään vierailuesityksillä.</p> <p>Henkilökohtainen palvelu: lipunmyynti ja ikääntyneiden tukeminen teatterivierailun ajan.</p> <p>Edulliset lipunhinnat. Hyvinvointiliput, joita jaetaan maksutta ikääntyneille.</p>	<p>Ensi-iltojen lukumäärä. Vierailuesitysten lukumäärä.</p> <p>Teatterin oman lipunmyynnin osuus lipunmyynnistä (%). Veteraani- ja eläkeläislippujen määrä.</p> <p>Seurakunnalle annettujen hyvinvointilippujen määrä.</p>	<p>Teatterinjohtaja / teatterin johtoryhmä.</p> <p>Myynti- ja markkinointipäällikkö.</p> <p>Yhteistyössä Lahden seurakuntayhtymä.</p>
<p>Kestävästi hyvinvoiva: Hyvinvoiva ja osallistuva lahtelainen</p> <p><i>Ikääntyneet osallistujina, toimijoina ja voimavarana</i></p>	<p>Maksuttomat yleisötapahtumat, jotka mahdollistavat osallistumisen kaikille.</p>	<p>Yleisötilaisuuksien lukumäärä.</p>	<p>Teatterinjohtaja / teatterin johtoryhmä.</p>

Kaupunginorkesteri

Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuu- ja yhteistyötahot
<p>Kestävästi uudistuva: Lahtelaisten turvallinen arki ja arjen hallinta</p> <p><i>Yksinäisyyttä ehkäisevä, turvallinen elinympäristö ja asuminen</i></p>	<p>Päiväkonserttitoiminta: osa konserteista järjestetään valoisaan aikaan.</p> <p>Ryhmämatkojen järjestäminen.</p>	<p>Päiväkonserttien määrä.</p> <p>Ryhmämatkojen määrä.</p>	<p>Kaupunginorkesteri.</p> <p>Yhteistyössä yhdistykset.</p>
<p>Kestävästi hyvinvoiva: Hyvinvoiva ja osallistuva lahtelainen</p> <p><i>Saavutettavat, hyvinvoinnin edistämiseen ja oman elämän hallintaan kannustavat palvelut</i></p>	<p>Pienryhmätoiminnan järjestäminen palvelutaloissa.</p>	<p>Pienryhmäkonserttien määrä.</p>	<p>Kaupunginorkesteri.</p>

Ikääntyneen väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimenpidesuunnitelma 2023-2025
14.12.2022

Kestävästi hyvinvoiva: Hyvinvoiva ja osallistuva lahtelainen	Konserttitoiminta, johon ikääntyneet voivat osallistua.	Sibeliustalossa esitettyjen orkesterikonserttien määrä.	Kaupungin-orkesteri.
<i>Ikääntyneet osallistujina, toimijoina ja voimavarana</i>	Osallistavien projektien järjestäminen.	Projektien määrä.	Kaupungin-orkesteri.

Wellamo-opisto

Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuu- ja yhteistyötahot
Kestävästi uudistuva: Lahtelaisten turvallinen arki ja arjen hallinta <i>Yksinäisyyttä ehkäisevä, turvallinen elinympäristö ja asuminen</i>	Kaikille avoin kurssitarjonta. Lisäksi järjestetään avoimia tapahtumia ja tilaisuuksia. Opetuksen eettisten ohjeiden laatiminen. Tilojen esteettömyyden ja verkkosivujen saavutettavuuden ylläpitäminen.	Opetustuntimäärä. Tavoitteena 31.7.2023 mennessä. Verkkosivujen kävijämäärä.	Wellamo-opisto. Wellamo-opisto. Wellamo-opisto.
Kestävästi hyvinvoiva: Hyvinvoiva ja osallistuva lahtelainen <i>Saavutettavat, hyvinvoinnin edistämiseen ja oman elämän hallintaan kannustavat palvelut</i>	Aktivoivan toiminnan kehittäminen, esim. digineuvonta, afaatikot, Elämäni Eläkevuodet, Eloisa-ryhmä. Matalan kynnyksen toiminta. Mm. yhteistyö Lyyli-kohtaamispaikan kanssa Triossa ja Palveluterillä.	Tarjolla olevien kurs-sien määrä. Opintoseteliavustus käytössä kyllä / ei.	Wellamo-opisto. Wellamo-opisto.
Kestävästi hyvinvoiva: Hyvinvoiva ja osallistuva lahtelainen <i>Ikääntyneet osallistujina, toimijoina ja voimavarana</i>	Mahdollistetaan ikääntyneille osallistuminen monenlaiseen toimintaan. Mahdollistetaan ikääntyneiden opetustyö.	Yli 65-vuotiaiden osallistujien määrä. Yli 65-vuotiaiden opettajien määrä.	Wellamo-opisto. Wellamo-opisto.